

Viktig energiforskning for industri og miljø

- Selv om mange er tydelige på at energien skal brukes til industri, er det ikke alle som får det med seg. Det betyr at nasjonen vet for lite om hvor viktig fremtidens industri er for det norske samfunnet.

Dette sier energidirektøren i Fesil Rana Metall AS, Helge Stanghelle.

Flere industribedrifter har gått sammen om prosjektet «Plattform for utvikling av industri og energi i Nord-Norge», blant annet Mo Industripark AS og Fesil Rana Metall AS.

- Å tilrettelegge for utvikling av industri basert på energi og mineraler, er et initiativ som har pågått over flere år. Det åpnet seg et nytt rom da Nordlandsforskning ønsket å komme på banen, og vi har så langt formidlet en del kunnskap til forskere som de tidligere ikke har hatt. En annen ting er at fylkeskommunen har fått et helt annet fokus på betydningen av industri i Nordland, forteller Stanghelle. Det kom godt frem i fylkesrådsleder Tomas Norvolls redegjørelse for Fylkestinget i april. Han var klar på at bedriftene i Nordland representerer et miljø med verdensledende teknologi for effektiv bruk av energi og lave utslipp, og samtidig klarer de å være konkurransedyktig i et globalt marked som etterspør stadig mer av nordlandsbedriftenes produkter. Han dro frem som viktig at de nasjonale virkemiddelordningene får en fleksibilitet som gjør at særnorske krav ikke fører til karbonlekkasje og økte globale klimautslipp. Dette krever en tett dialog mellom industri og myndigheter. Som eksempel ble blant annet Celsa Armeringsstål AS trukket frem, som investerte betydelige summer i et reneanlegg. Dette har ført til at produksjonen til Celsa er blant de reneste og mest energi- og miljøeffektive i verden.

- Miljøperspektivet blir ikke nok vektlagt av offentlig sektor, når de handler inn produkter til sin samferdsel- og byggeaktivitet. Da kan internasjonale konkurrenter som ikke opererer under de miljøkravene vi har i Norge, bli mer konkurransedyktige på pris. Dette er oppskriften på karbonlekkasje, altså at industrien flytter ut og globale utslipp øker. Dette må Nordland fylkeskommune gjøre noe med, understreket Tomas Norvoll.

«Plattform for utvikling av industri og energi i Nord-Norge»

Dagens politiske bilde preges sterkt av ønsket om stor utbygging av vind- og småskala vannkraft i nord og enorme nettinvesteringer for å få kraftoverskuddet sørover. Det gir minimal verdiskaping i nord. Dette skjer samtidig med innføring av nye og sterkere avgiftspolitikker både på klima- og miljøsi-

Signalene fra EU-kommisjonen er krystallklare på at tiltak mot karbonlekkasje skal videreføres inntil det er utviklet et globalt system for CO₂-handel. Det blir viktig å påse at den norske implementeringen av de nye rammene ikke får plass til symbolpolitiske tiltak for å tekkes marginale grupperinger, sier Helge Stanghelle.

den. Over tid fører dette til en utarming av nordnorsk industri dersom det ikke legges til rette for effektiv ressursbruk fra myndighetenes side.

Prosjektet «Plattform for utvikling av industri og energi i Nord-Norge» skal analysere sammenhengene mellom reguleringen av kraftmarkedene, industrielle investeringer, regionale arbeidsmarked og miljøvirkningene av langtransport av kraft. Ambisjonen er å etablere en strategi for utvikling av industri basert på mineral- og energiressurser med produkter som har en økende global etterspørsel. I denne strategien ligger også utvikling av dagens prosessindustri.

Ranaindustrien er deltaker i et konsortium for utvikling og gjennomføring av det regionale institusjonsprosjektet, gjennom «Plattform for utvikling av energi og industri Nord-Norge». Det er fremmet for Regionalt forskningsfond Nord-Norge. Nordlandsforskning er ansvarlig FoU-institusjon for søknadsutviklingen og faglig forankring av satsingen på FoU-kompetansen som gjennomføringen av prosjektet medfører.

Miljøkrav i Norge

- I Norge har det over lang tid vært strenge miljøkrav til industrien. Konstruktivt samarbeid mellom myndigheter og industri har ført til at norsk industri har utviklet produksjonsprosesser og teknologi som gjør oss verdensledende på miljø. Etablering og forvaltning av svovelfondet er et godt eksempel, sier Stanghelle og fortsetter:

- På klimasiden er EU toneangivende med sitt kvo-

tehandelssystem for CO₂-utslipp (ETS). Dette har stor betydning for Norge fordi vi har større andel prosessindustri enn gjennomsnittet i EU. I perioder har norske myndigheter vært aktive for å lage særnorske byrder som har krevd mye fra industriens side. Som eksempel nevnes at norsk ferrolegeringsindustri mottar betydelig færre frikvoter enn konkurrentene i EU. Det siste klimaforliket i Stortinget poengter at norske byrder skal harmoniseres med regelverk i EU. Dette er positivt fordi det sikrer like konkurransevilkår. Utfordringen er at industri utenfor EU ikke møter tilsvarende krav og har betydelige fordeler i verdensmarkedet. Dette er den viktigste pådriveren for karbonlekkasje, sier Stanghelle.

Han sier at ETS nå er under revisjon og rammene for perioden 2020 til 2030 legges nå.

- Det generer mye aktivitet. Signalene fra EU-kommisjonen er krystallklare på at tiltak mot karbonlekkasje skal videreføres inntil det er utviklet et globalt system for CO₂-handel. Det blir viktig å påse at den norske implementeringen av de nye rammene ikke får plass til symbolpolitiske tiltak for å tekkes marginale grupperinger, avslutter Helge Stanghelle..